

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 700-07/14-4/ EPA 1984-VI
Ljubljana, 1. 9. 2014

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

M n e n j e

**k Poročilu o delu Posebnega oddelka Specializiranega državnega tožilstva
Republike Slovenije za leto 2013**

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 37. seji 4. junija 2014 obravnavala Poročilo o delu Posebnega oddelka Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2013, (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložilo Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s poročilom in podpira prizadevanja posebnega oddelka za zagotavljanje kadrovsko-materialnih pogojev za delo in nujno uskladitev in ureditev zakonodaje na področju pristojnosti preiskovanja in pregona kaznivih dejanj.

Predlagatelj je predstavil delovanje Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili (v nadaljevanju: Posebni oddelek) in nekaj statističnih podatkov iz poročila. Posebni oddelek deluje v okviru Specializiranega državnega tožilstva in je izključno krajevno in stvarno pristojen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki jih v službi in izven nje storijo uradne osebe Policije, kar predstavlja pretežni del nalog, ter vojaške policije, ki imajo pooblastila policije v predkazenskem postopku ter uradne osebe Obveščevalno-varnostne službe Ministrstva za obrambo (OVS), uradne osebe napotene na misijo v tujino s pooblastili policije v predkazenskem postopku in uradne osebe Slovenske obveščevalne-varnostne službe (SOVA).

Posebni oddelek je specifičen glede načina dela, saj pričnejo tožilci z delom v predkazenskem postopku bistveno prej kot državna tožilstva, na podlagi vloženih kazenskih ovadb oškodovancev, obvestil policijskih postaj, policijskih uprav ali

Generalne policijske uprave. Kazenske ovadbe se v postopkih skoraj ne dopolnjujejo, ker se policisti in tožilci tekom postopkov ves čas posvetujejo.

V leto 2013 je bilo prenesenih veliko kazenskih ovadb iz prejšnjih let, kar je posledica organizacijskih in kadrovskih sprememb na posebnem oddelku. V letu 2013 je bilo rešenih za 20% več zadev kot v letu 2012, ker sta dodeljeni tožilci delali samo na primerih posebnega oddelka, zato je bilo tudi v leto 2014 prenesenih manj zadev kot prejšnje leto. Število zavrženih ovadb je v letu 2013 podobno kot v prejšnjih letih. Število izrečenih sodb pa vsako leto narašča. Priznanj krivde je relativno malo, saj obsodilni sodbi lahko sledi odpoved delovnega razmerja, zato krivdo priznajo predvsem osebe, ki jim je delovno razmerje v Policiji že prenehalo. V letu 2013 je bilo več prijav korupcijskih kaznivih dejanj in prvič od začetka delovanja posebnega oddelka so bile izrečene sodbe v zvezi s tem, od 8 prejetih sodb je bilo 5 obsodilnih. V letu 2013 je posebni oddelek najpogosteje obravnaval kazniva dejanja zlorab v javnem sektorju, reševal je 234 zadev.

* * *

Poročilo sledi določbam 148. člena ZDT-1, po katerem je Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili dolžan poročati Državnemu zboru.

Komisija se je seznanila, da je največ kaznivih dejanj storjenih v službi kot zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic, zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva, med katerimi so najpogostejša kazniva dejanja kršitev človekovega dostojanstva z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic, zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic in nevestnega dela v službi. Število ovadenih od leta 2010 malo upada, od 285 ovadenih v letu 2013 pa so jih večino, več kot 200, ovadili oškodovanci. V glavnem gre za kršitev človekovega dostojanstva z zlorabo uradnega položaja, ko gre za storilce kaznivih dejanj, ki so jih obravnavali policisti. Število prekrškov ostaja v enakih okvirih, ne prihaja do izstopanja nobene od policijskih uprav.

Komisija podpira ureditev kadrovskih in materialno-finančnih težav Posebnega oddelka in ponovno apelira na državo, da naj prednostno rešuje težave Specializiranega državnega tožilstva in Posebnega oddelka.

Komisija podpira prizadevanja Specializiranega državnega tožilstva in Posebnega oddelka, da pride do uskladitve in ureditve zakonodaje na področju pristojnosti preiskovanja in pregona kaznivih dejanj, ki jih storijo uradne osebe, saj je trenutna zakonodaja nedosledna in omogoča različne interpretacije. Posebni oddelek je na podlagi 199. člena Zakona o državnem tožilstvu (ZDT) pristojen za osebe OVS in SOVA, ne glede na to ali imajo te osebe pooblastila policije v predkazenskem postopku. Določba 199. člena ZDT pa je širša kot 158.a člen Zakona o kazenskem postopku, ki določa pristojnosti policistov Posebnega oddelka za uradne osebe OVS le v kolikor imajo pooblastila policije v predkazenskem postopku, pristojnosti za uradne osebe SOVA pa po tej določbi sploh nimajo.

Prav tako je Posebni oddelek pristojen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo uradne osebe notranjih zadev, ki imajo policijska pooblastila v okviru izvajanja nadzora po zakonu, ki ureja Policijo, vendar pa je pristojnost za te osebe razveljavil 2. odstavek 121. člena Zakona o organiziranosti in delu policije, objavljen v

Uradnem listu RS 15/2013. Nedoslednost se kaže tudi pri 3. odstavku 199. člena ZDT, ki določa pristojnosti Posebnega oddelka v zadevah, ki jih obravnavajo druga tožilstva, če so zadeve vsebinsko povezane z zadevo, ki jo obravnava Posebni oddelek, saj temu ni bila prilagojena določba 158.a člena Zakona o kazenskem postopku, ki veže pristojnosti policistov Posebnega oddelka le na tiste uradne osebe, ki imajo pooblastila policije v predkazenskem postopku.

Komisija prav tako podpira pogovore med Posebnim oddelkom in Generalno policijsko upravo RS, s pomočjo katerih je treba urediti težave glede upoštevanja pristojnosti Posebnega oddelka za preiskovanje sumov kaznivih dejanj policistov. O sumih morebitnih kaznivih dejanj je treba takoj in dosledno obvestiti Posebni oddelek, saj morajo preiskave oseb s posebnimi pooblastili že od začetka preiskovati nepristranski organi. To je izjemno pomembno s stališča izgrajevanja zaupanja državljanov v nepristransko delo uradnih oseb in po mnenju komisije je treba to hierarhijo dosledno upoštevati in jo nadgrajevati.

* * *

Za poročevalko na odboru za pravosodje je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Predsednik
Rajko Fajt, l. r.